

GRENSOVERSCHRIJDEND GEDRAG

De definitie van grensoverschrijdend gedrag luidt: handelingen van een groep of individu, die door een persoon, die deze handelingen als tegen zich gericht ziet, als vijandig, vernederend of intimiderend worden beschouwd.

Grensoverschrijdend gedrag komt tot uiting in verbaal, fysiek of ander non-verbaal gedrag. Het kan gaan om pesten, agressief gedrag, discriminatie en seksuele toenadering of -intimidatie. Een strikte afbakening van deze begrippen is niet mogelijk, want pesten kan een vorm van seksuele intimidatie zijn, discriminatie kan een vorm van agressie zijn enzovoort.

Dit gedrag kan zowel opzettelijk als onopzettelijk zijn, maar degene die hiermee wordt geconfronteerd ervaart het als ongewenst en onaangenaam.

Door definities te geven lijkt het probleem van de ongewenste omgangsvormen een objectief gegeven te zijn. Niets is minder waar. Bij de beoordeling of bepaalde situaties of gedragingen van personen bestempeld moeten worden als 'intimiderend' of 'bedreigend' spelen subjectieve factoren een doorslaggevende rol. De persoonlijke beleving van de betrokkenen en hun eigen waarden en normen bepalen uiteindelijk of er al dan niet sprake is van ongewenste omgangsvormen. De beleving van de direct betrokkene moet altijd het uitgangspunt zijn van een analyse van de problemen met ongewenste omgangsvormen. Vaak zijn het ouders die aangeven dat iets als ongewenst wordt ervaren, of collega's vinden bepaald gedrag over de grens gaan. Van belang is het zo dicht mogelijk bij de beleving van het kind te

Agressie en geweld

Voorvallen waarbij een kind psychisch of fysiek lastig gevallen, bedreigd of aangevallen wordt, onder omstandigheden die rechtstreeks verband houden met de organisatie.

Voorbeelden zijn:

- Fysiek geweld: schoppen, slaan, verwonden, vastgrijpen.
- Psychisch geweld: chantage, irriteren, achtervolgen, vernederen.
- verbaal geweld: schelden, treiteren, dreigen.

Pesten

Pesten is het systematisch uitoefenen van psychisch, fysiek of seksueel geweld door één persoon of groep tegen meestal één ander, die niet (meer) in staat is zich zelf te verdedigen.

Voorbeelden zijn:

- Psychisch: luid lachen of schreeuwen als iemand binnen komt, negeren, voortdurend onderbreken, afkeurende blikken of gebaren, luide zuchten slaken, geruchten verspreiden, roddelen, dreigen, belachelijk maken.
- Fysiek: mishandelen.
- Seksueel: obscene scheldwoorden, seksuele verzoeken of handtastelijkheden, aanranding, verkrachting.

Verbale agressie

Verbale agressie is het verbaal of schriftelijk bedreigen, discrimineren, intimideren, 'zwart' maken, ernstig beledigen of uitschelden van een persoon. Vormen die het meest voorkomen zijn: schelden, elkaar verbaal dreigen met geweld en het maken van discriminerende opmerkingen over religies, ras, seksuele geaardheid of sekse.

Discriminatie

Het zich in het openbaar, mondeling of bij geschrift of afbeelding, opzettelijk beledigend uitlaten over een groep mensen wegens hun sekse, ras, godsdienst of levensovertuiging.

Discriminatie kan plaats vinden op grond van uiterlijk, huidskleur, geloofsovertuiging, geslacht, seksuele voorkeur enzovoort.

Seksuele intimidatie en seksueel misbruik

Seksueel grensoverschrijdend gedrag is elke vorm van seksueel gedrag of seksuele toenadering dat ervaren wordt als ongewenst en onplezierig. Dit kan gaan om fysieke handelingen, verbaal en non-verbaal gedrag en digitaal grensoverschrijdend gedrag. De zedenmisdrijven (ontucht, aanranding, verkrachting en kinderporno) vallen hier ook onder.

Voorbeelden:

- Fysieke handelingen: zoenen, op schoot nemen, handtastelijkheden, de weg versperren, tegen iemand aan gaan staan of moedwillig tegen iemand aanbotsen.
- Verbale vormen: seksueel getinte opmerkingen of grappen maken, opmerkingen over uiterlijk en kleding, vragen naar seksuele ervaringen, uitnodigingen met bijbedoelingen of uitnodigingen tot seksueel contact, bedreigingen.
- Non-verbaal gedrag: staren, gluren, lonken, knipogen, in kleding gluren, seksueel getinte cadeautjes.
- Digitaal via bijvoorbeeld Twitter, MSN of Hyves: beelden die (ongevraagd) worden opgenomen met mobiele telefoons en op internet gezet, meisjes die het moeilijk vinden om te weigeren wanneer er gevraagd wordt seksuele handelingen te verrichten voor de webcam.

Bronnen

GGD Flevoland/VKM - Protocol Ongewenste Omgangsvormen op school, 2011